

Nezvalova Třebíč 2020 – hodnocení soutěžních příspěvků

Jan Hoferek

I. KATEGORIE

1. místo | Sitarista1984

Představovaný soubor vyniká v rámci I. kategorie schopností popsat na první pohled možná všední pocity veskrze originálním a srozumitelným způsobem a současně se neutápět se v mnohokrát opakovaných klišé. Nadto dokáže autor místy nabídnout i neotřelé básnické obrazy (*fialky mi oždibují konečky prstů u nobou*). I když ani tento příspěvek stejně jako zbylé texty v I. kategorii dosud nepromlouvá jednoznačným a svébytným básnickým jazykem, má k tomu nejlépe nakročeno (např. *ztvrdlou dlaní/ ztvrdlou od nedostatku dotyků*). Domnívám se, že k vyšší kvalitě budoucích textů pomůže autorovi především další psaní a experimentování, díky čemuž se by se mohl jeho umělecký projev vycizelovat a zbavit občasného rušivého patosu (*kteřá je otupělá vnějším světem/ zmlácená špatnostmi/ lidského hnutí či jsem jako ta konzerva/ kdysi ve mně něco bylo/ ale to už je dávno pryč*). Nadto lze doporučit důslednější editační činnost – básním by místy prospěla kompaktnější forma, další verše ne vždy umocňují poetický zážitek, spíše jej ředí.

2. místo | 91019

Autor šikovně pracuje s omezeným prostorem a dokazuje, že pro plný poetický zážitek není potřeba mnoho slov. Nejpřesvědčivější je ve chvílích, kdy pracuje s náznakem a nevyřčeným (*líčka se zbarví/ do červena/ a my lapáme po dechu/ jako ztroskotané duše*), naopak přílišná doslovnost je spíše ke škodě (*jsem loutky/ bez vlastní vůle*). Texty mnohdy (vědomě?) balancují na hranici banality, to však není apriori špatně – autor ukazuje, že i jednoduchý detail může právě z banálního udělat poezii (*hnědé kudrlinky/ ti tančí podél tváře*). Poněkud hluše zní autor na místech, kde se zabývá „velkými“ otázkami (*jsem loutky/ bez vlastní vůle/ vlastního rozhodnutí*) – tato poloha působí poněkud falešně, verše zní jako prázdné deklamování, jako by jej autor podával jen proto, že se to od něj očekává. Civilnější poloha je více uvěřitelná a autentická, se čtenářem rezonuje. Autorovi bych doporučil, aby svůj potenciál zkoušel rozvíjet především v kratších textech, více při zemi. Na řešení oněch „velkých“ otázek bude jistě čas později a autor bude mít do té doby alespoň čas nalézt svůj jedinečný hlas, kterým je zodpoví.

3. místo | 235678 37 33 27 115

Zaslané texty ukazují autorovu rozvinutou obrazotvornost a smysl pro detail (*kolénkem ryješ v zemi aby byla úrodnější*). Autor je svébytný, s jazykem pracuje sebevědomě, ačkoli místy ne příliš obratně (*jsi jako vláda což je v ekonomii pojem velmi obecný*). Básně působí bezprostředně a autenticky, což lze na jednu stranu jednoznačně ocenit, na druhou stranu se však nezřídka proud dalších a dalších obrazů proměňuje v neřízenou povodeň, která s sebou smete i čtenáře. Má doporučení by proto směřovala především k důslednější editační činnosti, řady veršů je třeba se zbavit, aby báseň jako celek mohla dýchat. Také občasný rým, ať záměrný, či ne (*jak koleje po dešti/být s tebou je štěstí*) působí spíše rušivě a nabourává celkový rytmus.

II. KATEGORIE

1. místo | Kačaba

Autorovy verše vibrují zvláštní magií a zvou do rozechvělého, snad až snového světa poezie. Rozvinutý smysl pro detail (*bylo to v zatáčce před předposlední stanicí/tam, kde sebou tramvaj nervózně hází/a blasitě skřípe koly uvězněnými v kolejích či tančí v černobílých variacích/s puntíky hrnečku po babičce*) současně napomáhá čtenáři se v tomto světě pohodlně zabydlet a nabádá jej k dalšímu prozkoumávání. Verše plynou přirozeně a jaksi mimochodem, nesnaží se o jakoukoli monumentalitu, ale přesto jim nechybí hloubka. Ze souboru je patrné, že se autor nebojí experimentovat s různými přístupy a formami – místy je úspěšný (závěrečné *haiku*), místy spíše méně (především rýmované *Trojedinost vodní lásky* a *Dharmovi tuláci*), i když rozdíl je spíše než formou dán obsahem. Autorův jedinečný básnický rukopis je totiž nejzřetelnějším především v uzemněných, civilnějších, místy až hrabětovských textech (zejména *Love is funny* a *Čajové snění*), naopak abstrakce působí spíše odtažitě a dutě.

1. místo | 7NB

V rámci všech soutěžních prací působí tento příspěvek jako svého druhu zjevení. Ačkoli autor není jediným, kdo předložil rýmované básně, s rýmem pracuje zdaleka nejobratněji, a nadto volí v dnešní době takřka vymizelou (a typicky nezvalovskou!) baladu. Pevná forma jej však nesvazuje, ale spíše poskytuje stabilní oporu. Autor pracuje s jazykem sebevědomě a hravě, v souladu s tradicí autorů žánru užívá (peprný) slovník svých básnických subjektů; obecná čeština a občasná vulgarismy však nepůsobí nemístně, ale naopak velmi přirozeně. Podivné panoptikum postav bude čtenářům důvěrně známé, občas se však některé jeví možná až příliš archetypálně a zkratkovitě (zejména v případě *Co teď s Tebou, Vojtěchu?*). V takových případech nabízí autor spíše než plastický a živý obraz jen předvídatelnou, plochou črtu, což je s ohledem na jeho potenciál poněkud škoda.

2. místo | Náměsíčník

V předkládaném souboru prokazuje autor zvláštní nadání pro přírodní lyriku, která pod jeho rukama plyne lehce a nenuceně. Obzvláště působivé jsou zejména „sezónní“ básně (*Podzim, Letní, Advent,*

Předjaří), v nichž jako by se vzájemně zrcadlili autor a měnící se krajina. Ve srovnání s řadou jiných soutěžních příspěvků nepůsobí použití rýmu nuceně, místy je velmi elegantní a umocňuje poetický zážitek (*ostrý vzduch peří rozčeří/ slavnost tlení a všeho kvasu/ chystá poslední večeri/ na bezejmenném Montparnassu*). Jinde je však autor méně úspěšný a výsledek tak může působit spíš nuceně a rušivě (*někdo mi upil (ne, že ne)/že sklenky víno červené*). Jisté rozvolnění formy (*Letní, Z deníku náměsíčníka*) básním svědčí a dává čtenáři poznat právě shora zmiňovanou lehkost.

3. místo | Čejka

Ačkoli soubor patří svým rozsahem mezi kratší, nic to neubírá na neobvyklé naléhavosti, se kterou ke čtenáři promlouvá. Autor umně spojuje nezřídka zdánlivě nesouvisející detaily v komplexní básnický obraz, který jako celek ve čtenáři rezonuje, ačkoli ne vždy si je zcela jistý proč. Básně jako by v sobě ukrývaly jakési důvěrně známé tajemství, které jen chvilkami probleskne mezi verši. Místy je však hledání klíče ke skrytým významům možná až příliš složité a spíše než k napjatému vzrušení vede k mírné frustraci.